

Асоціація політичних психологів України
Інститут соціальної та політичної психології НАПН України

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ
В УКРАЇНІ

ПОПЕРЕДНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Масове опитування громадян, результати якого подаються нижче, проведено Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України спільно з Асоціацією політичних психологів України 17–28 вересня 2024 року за вибіркою, що репрезентує доросле населення України віком від 18 років і старше. Опитування проводилося методом інтерв'ю. Опитано 1157 респондентів у всіх регіонах України за винятком тимчасово окупованих територій. Похибка вибірки становить 3,2%.

Для аналізу регіональних особливостей використано умовний поділ України на такі макрорегіони:

- **Західний** (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області);
- **Центральний** (Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області, м. Київ);
- **Східний** (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Харківська області);
- **Південний** (Миколаївська, Одеська, Херсонська області).

Результати опитування у міру можливості порівнюються з попередніми “зрізами” відповідних моніторингових циклів.

Розподіл відповідей на запитання *“Чи підтверджуєте Ви прийнятий у 1991 році Акт проголошення незалежності України?”* (у %)

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	92,4	91,0	92,1	93,1	92,6	95,9	95,3	94,0	97,7	97,2
ні	7,6	9,0	7,9	6,9	7,4	4,1	4,7	6,0	2,3	2,8

Довідково. Згідно з даними ЦВК 1 грудня 1991 р. на аналогічне запитання всеукраїнського референдуму відповіли “так” понад 90% його учасників, проте вони становили лише 76,03% усіх громадян, що досягли 18-річного віку. Тому саме з останньою, а не першою цифрою правомірно порівнювати відповідні результати всеукраїнських опитувань дорослого населення.

У регіональному розрізі:

Західний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2019 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	97,7	97,8	96,2	95,8	92,2	99,1	99,6	98,1	100,0	98,9
ні	2,3	2,2	3,8	4,2	7,8	0,9	0,4	1,9	0,0	1,1

Центральний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2019 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	95,1	92,1	91,9	90,6	93,9	95,8	93,8	95,2	98,0	99,6
ні	4,9	7,9	8,1	9,4	6,1	4,2	6,2	4,8	2,0	0,4

Східний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2019 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	85,5	88,9	93,1	90,9	94,3	94,1	93,2	91,3	96,7	95,9
ні	14,5	11,1	6,9	9,1	5,7	5,9	6,8	8,7	3,3	4,1

Південний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2019 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	96,6	78,8	82,0	96,9	85,2	95,2	97,1	88,8	94,1	88,9
ні	3,4	21,2	18,0	3,1	14,8	4,8	2,9	11,2	5,9	11,1

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
так	98,3	98,2	95,5
ні	1,7	1,8	4,5

Розподіл відповідей на запитання “Чи є, на Вашу думку, сьогодні Україна справді незалежною державою?” (у %)

	Вересень 2013 р.	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	45,2	44,1	35,3	43,0	36,6	29,9	34,7	30,5	33,8	44,1	41,7
ні	39,8	35,0	50,0	38,6	42,6	49,6	40,8	47,5	43,3	28,4	39,3
важко відповісти	15,0	20,8	14,7	18,4	20,7	20,4	24,6	22,0	22,9	27,5	19,1

У регіональному розрізі:

Західний макрорегіон

	Вересень 2013 р.	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	37,9	59,2	58,8	39,0	34,9	34,2	38,6	36,2	38,3	66,2	51,1
ні	41,8	23,9	25,5	39,2	30,1	39,8	29,2	37,7	41,4	16,9	29,6
важко відповісти	20,3	16,9	15,7	21,8	34,8	26,0	32,2	26,1	20,3	16,9	19,3

Центральний макрорегіон

	Вересень 2013 р.	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	40,2	36,8	33,6	46,4	40,7	36,2	43,7	37,8	39,3	40,3	41,0
ні	39,4	33,8	47,1	33,7	40,1	45,4	34,6	45,0	37,7	25,1	40,5
важко відповісти	20,4	29,4	19,3	20,0	19,2	18,4	21,6	17,2	23,0	34,6	18,5

Східний макрорегіон

	Вересень 2013 р.	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	55,3	38,9	24,2	40,8	30,5	21,8	22,8	14,5	23,7	35,0	26,2
ні	35,2	44,2	68,7	41,8	52,0	56,3	54,7	61,8	50,7	38,2	52,1
важко відповісти	9,5	16,9	7,1	17,4	17,5	21,8	22,5	23,7	25,5	26,8	21,7

Південний макрорегіон

	Вересень 2013 р.	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	43,2	56,8	22,2	44,9	41,0	20,7	29,5	34,6	31,6	36,8	58,5
ні	48,3	30,1	61,5	45,9	52,4	66,7	43,4	39,7	47,4	37,5	26,7
важко відповісти	8,4	13,1	16,3	9,2	6,6	12,6	27,1	25,7	21,1	25,7	14,8

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
так	47,7	43,7	35,9
ні	33,1	41,1	40,7
важко відповісти	19,2	15,2	23,4

Розподіл відповідей на запитання “А чи вважаєте Ви, що Україна спроможна існувати як справді незалежна держава?” (у %)

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	74,7	73,9	74,2	71,1	71,7	73,2	71,3	70,4	82,9	78,7
ні	11,7	14,4	13,0	13,1	14,0	9,3	11,6	11,7	3,5	7,4
важко відповісти	13,6	11,7	12,8	15,8	14,3	17,4	17,1	17,9	13,6	13,9

У регіональному розрізі:

Західний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	92,8	84,3	80,2	78,9	75,8	79,0	76,9	80,8	90,6	94,1
ні	2,5	10,5	9,1	8,8	10,0	5,2	8,2	6,9	1,1	1,8
важко відповісти	4,7	5,2	10,8	12,2	14,1	15,9	14,9	12,3	8,3	4,1

Центральний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	74,7	75,5	75,6	74,4	72,9	75,8	75,9	75,1	78,6	72,6
ні	9,4	11,6	12,8	11,5	13,8	9,7	10,9	12,7	3,9	6,7
важко відповісти	15,8	12,9	11,6	14,1	13,3	14,5	13,3	12,3	17,5	20,7

Східний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	62,9	73,2	72,5	66,6	74,0	67,6	63,6	61,8	82,6	75,5
ні	19,3	13,3	10,3	14,8	11,8	11,3	14,2	10,7	3,5	8,3
важко відповісти	17,8	13,6	17,2	18,6	14,2	21,2	22,2	27,5	13,9	16,2

Південний макрорегіон

	Вересень 2014 р.	Вересень 2015 р.	Вересень 2016 р.	Вересень 2017 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Вересень 2020 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
так	79,5	49,6	62,0	56,4	53,3	69,8	64,0	55,6	83,1	75,4
ні	11,7	34,8	27,7	22,5	28,1	10,1	14,0	20,3	6,6	18,7
важко відповісти	8,8	15,6	10,2	21,1	18,5	20,2	22,1	24,1	10,3	6,0

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
так	80,3	79,7	76,6
ні	5,9	7,1	8,5
важко відповісти	13,8	13,2	14,9

Розподіл відповідей на запитання **“Які здобутки українського народу, на Вашу думку, найбільше заслуговують сьогодні бути предметом його національної гордості?”**, у %*

	Вересень 2015 р.	Вересень 2018 р.	Вересень 2019 р.	Серпень 2021 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
Створення Збройних Сил України та їхні звитяги в російсько-українській війні **	23,4	32,3	34,3	36,4	57,3	66,6
Творчість великих українських поетів, письменників, композиторів та виконавців (Т.Шевченко, Леся Українка, І.Франко, М.Лисенко, С.Крушельницька та ін.)	54,5	56,5	57,8	52,0	40,3	54,9
Проголошення незалежності України у 1991 році	32,7	37,4	39,1	42,8	45,5	53,7
Волонтерський рух	не було у списку	36,0	36,7	33,7	52,4	51,4
Досягнення українських спортсменів	36,9	48,0	47,5	38,8	30,7	45,2
Історія українського козацтва, Запорозької Січі	42,2	47,0	47,8	47,2	37,1	44,5
Міжнародне визнання України в сучасному світі	24,2	23,7	27,3	24,1	43,1	41,9
Вершинні досягнення української народної творчості (думи, пісні, декоративно-вжиткове мистецтво, народна архітектура тощо)	37,7	38,4	42,1	35,3	29,8	40,6
Боротьба українських правозахисників (П.Григоренко, Л.Лук'яненко, М.Руденко, В.Чорновіл та ін.) проти тоталітарного режиму	21,6	24,0	27,6	23,3	24,7	36,0
Революція Гідності 2014–2015 років ***	36,4	28,4	28,3	33,0	33,1	33,4
Діяльність видатних провідників українського національно-визвольного руху (М.Грушевський, В.Винниченко, С.Петлюра та ін.)	17,4	21,9	27,2	24,6	21,9	28,4
Перемога у Другій світовій війні	43,8	46,7	44,5	29,4	21,0	27,1
Історія створення та боротьби УПА (Української повстанської армії)	15,2	16,1	14,9	17,5	21,3	26,6
Помаранчева революція 2004 року	13,2	10,9	13,6	17,6	16,1	19,9
Досягнення вітчизняного ОПК (Оборонно-промислового комплексу)	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	11,7	14,5
Обрання Президентом України Володимира Зеленського	не було у списку	не було у списку	не було у списку	9,1	16,1	14,4
Українська революція 1917–1921 років	6,0	6,9	6,3	9,1	7,6	13,0
Досягнення української космонавтики	17,0	20,6	18,3	17,8	7,0	11,7
Вітчизняна система освіти	6,1	8,2	7,2	12,2	8,4	10,7
Інше	2,7	1,1	1,4	2,4	2,2	3,3
Важко відповісти	6,1	4,0	3,1	4,1	4,8	2,1

Примітки. * Сума перевищує 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

** У 2015–2021 рр. альтернатива наводилась у такій редакції: “Збройні сили України”.

*** У 2023 р. альтернатива наводилась у такій редакції: “Революція Гідності 2013–2014 років та збройна відсіч російській агресії”.

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
Створення Збройних Сил України та їхні звитяги в російсько-українській війні **	64,2	74,1	63,8	51,9
Творчість великих українських поетів, письменників, композиторів та виконавців (Т.Шевченко, Леся Українка, І.Франко, М.Лисенко, С.Крушельницька та ін.)	60,9	54,1	52,8	50,4
Проголошення незалежності України у 1991 році	69,4	54,1	39,3	51,9
Волонтерський рух	53,9	59,3	36,9	50,4
Досягнення українських спортсменів	29,5	49,1	45,9	61,5
Історія українського козацтва, Запорозької Січі	46,5	46,5	40,3	42,2
Міжнародне визнання України в сучасному світі	36,9	49,8	27,6	55,6
Вершинні досягнення української народної творчості (думи, пісні, декоративно-вжиткове мистецтво, народна архітектура тощо)	44,3	46,7	31,0	32,6
Боротьба українських правозахисників (П.Григоренко, Л.Лук'яненко, М.Руденко, В.Чорновіл та ін.) проти тоталітарного режиму	52,8	37,2	15,9	41,5
Революція Гідності 2014–2015 років ***	52,0	34,3	20,7	20,0
Діяльність видатних провідників українського національно-визвольного руху (М.Грушевський, В.Винниченко, С.Петлюра та ін.)	46,5	27,4	16,2	21,5
Перемога у Другій світовій війні	23,6	28,5	29,3	24,4
Історія створення та боротьби УПА (Української повстанської армії)	41,7	30,2	10,3	19,3
Помаранчева революція 2004 року	28,8	24,8	8,6	9,6
Досягнення вітчизняного ОПК (Оборонно-промислового комплексу)	6,6	19,1	19,0	5,2
Обрання Президентом України Володимира Зеленського	11,4	18,5	13,8	8,1
Українська революція 1917–1921 років	13,3	16,3	7,2	13,3
Досягнення української космонавтики	8,1	15,0	11,0	8,9
Вітчизняна система освіти	8,1	15,4	3,8	14,8
Інше	0,4	6,7	1,7	0,7
Важко відповісти	0,0	2,6	3,1	2,2

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
Створення Збройних Сил України та їхні звитяги в російсько-українській війні **	67,5	67,5	65,0
Творчість великих українських поетів, письменників, композиторів та виконавців (Т.Шевченко, Леся Українка, І.Франко, М.Лисенко, С.Крушельницька та ін.)	55,4	52,9	57,0
Проголошення незалежності України у 1991 році	55,4	54,2	52,2
Волонтерський рух	56,7	51,3	48,5
Досягнення українських спортсменів	55,0	45,4	39,2
Історія українського козацтва, Запорозької Січі	45,4	44,2	44,2
Міжнародне визнання України в сучасному світі	48,3	41,2	39,0
Вершинні досягнення української народної творчості (думи, пісні, декоративно-вжиткове мистецтво, народна архітектура тощо)	37,1	40,4	42,8
Боротьба українських правозахисників (П.Григоренко, Л.Лук'яненко, М.Руденко, В.Чорновіл та ін.) проти тоталітарного режиму	37,5	35,7	35,5
Революція Гідності 2014–2015 років ***	33,3	35,7	30,7
Діяльність видатних провідників українського національно-визвольного руху (М.Грушевський, В.Винниченко, С.Петлюра та ін.)	31,3	27,0	28,4
Перемога у Другій світовій війні	19,6	24,5	34,3
Історія створення та боротьби УПА (Української повстанської армії)	29,2	28,2	23,4
Помаранчева революція 2004 року	21,7	18,7	20,3
Досягнення вітчизняного ОПК (Оборонно-промислового комплексу)	14,6	13,4	15,8
Обрання Президентом України Володимира Зеленського	18,3	12,2	14,9
Українська революція 1917–1921 років	16,2	13,0	11,1
Досягнення української космонавтики	12,1	10,8	12,5
Вітчизняна система освіти	10,8	9,7	11,8
Інше	5,0	4,3	1,2
Важко відповісти	0,8	2,0	2,8

Розподіл відповідей на запитання “З якими почуттями зустріли Ви чергову річницю Незалежності України 24 серпня цього року ” (у %)

	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2023 р.	2024 р.
це викликало в мене передусім гордість як у громадянина	22,3	14,8	17,0	16,0	18,8	27,3	17,4	23,8	27,9	22,5
разом з гордістю я відчував гіркоту невиправданих сподівань	30,5	35,8	33,2	29,8	29,6	29,1	28,2	29,8	28,9	32,1
це була передусім нагода трохи відволіктись від важких буднів	5,5	12,2	10,2	11,9	9,2	12,0	15,6	14,7	12,6	10,5
вважаю цю метушню і балаканину, якими супроводжуються річниці Незалежності, спробами відвернути увагу суспільства від проблем, які переживає держава	21,2	21,6	22,9	26,3	27,0	15,1	19,1	17,8	12,5	15,6
навіть і не згадав, що в цей день мало би бути свято	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	5,0	6,9
цей день для мене не є святом	11,5	11,2	11,3	9,0	8,3	6,8	10,0	10,1	не було у списку	не було у списку
мені це байдуже	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	2,3	2,3
важко відповісти	8,9	4,6	5,4	6,9	7,2	9,6	9,6	3,9	10,8	10,2

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
це викликало в мене передусім гордість як у громадянина	25,8	20,0	16,9	36,6
разом з гордістю я відчував гіркоту втрат і невиправданих сподівань	35,1	32,9	36,9	13,4
це була передусім нагода трохи відволіктись від важких буднів	8,5	10,2	11,7	12,7
вважаю цю метушню і балаканину, якими супроводжуються річниці Незалежності, спробами відвернути увагу суспільства від проблем, які переживає держава	12,2	17,6	14,5	17,9
навіть і не згадав, що в цей день мало би бути свято	6,3	8,7	4,5	7,5
мені це байдуже	3,0	2,2	1,0	4,5
важко відповісти	9,2	8,3	14,5	7,5

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
це викликало в мене передусім гордість як у громадянина	25,0	24,8	18,5
разом з гордістю я відчував гіркоту втрат і не виправданих сподівань	22,9	35,8	33,2
це була передусім нагода трохи відволіктись від важких буднів	20,8	10,8	4,3
вважаю цю метушню і балаканину, якими супроводжуються річниці Незалежності, спробами відвернути увагу суспільства від проблем, які переживає держава	9,6	13,6	21,3
навіть і не згадав, що в цей день мало би бути свято	7,9	5,5	8,1
мені це байдуже	2,9	1,2	3,3
важко відповісти	10,8	8,3	11,4

Розподіл відповідей на запитання **“Чи підтримуєте Ви ухвалений Верховною Радою в серпні цього року закон, що забороняє на всій території України діяльність Української Православної Церкви (Московського патріархату) та інших церков, керованих державою-агресором”** (у %):

цілком підтримую	43,9	70,1
скоріше підтримую	26,2	
скоріше не підтримую	9,0	15,1
зовсім не підтримую	6,1	
важко відповісти	7,0	
мені це байдуже	7,7	

Довідково. У вересні 2023 р. розподіл відповідей на запитання **“Чи підтримуєте Ви ініціативу законодавчо обмежити на всій території України діяльність Української Православної Церкви (Московського патріархату) та інших церков, керованих державою-агресором”** був таким (у %):

цілком підтримую	45,0	63,1
скоріше підтримую	18,1	
скоріше не підтримую	5,3	17,6
зовсім не підтримую	12,3	
важко відповісти	12,7	
мені це байдуже	6,6	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
підтримую (цілком підтримую + скоріше підтримую)	80,8	68,1	66,9	62,9
не підтримую (скоріше не підтримую + зовсім не підтримую)	12,1	12,9	18,0	23,0
важко відповісти	3,3	7,8	11,4	2,2
мені це байдуже	3,7	11,3	3,8	11,9

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
підтримую (цілком підтримую + скоріше підтримую)	68,3	72,4	68,5
не підтримую (скоріше не підтримую + зовсім не підтримую)	10,4	13,8	19,4
важко відповісти	5,8	7,5	7,1
мені це байдуже	15,4	6,3	5,0

Серед прибічників різних конфесій:

	Конфесії					Не вважаю себе прибічником жодної з конфесій
	ПЦУ	УПЦ (МП)	УГКЦ	РКЦ	інша	
підтримую (цілком підтримую + скоріше підтримую)	82,8	6,6	87,1	69,3	47,8	54,2
не підтримую (скоріше не підтримую + зовсім не підтримую)	7,3	84,0	6,5	23,1	17,4	17,5
важко відповісти	7,5	6,7	2,8	7,7	13,0	6,6
мені це байдуже	2,5	2,7	3,7	0,0	21,7	21,7

Довідково. Розподіл відповідей на запитання “Прибічником(-цею) якої релігійної конфесії Ви себе вважаєте” був таким:

- Православної Церкви України 56,0
- Української Православної Церкви (Московського патріархату)..... 6,5
- Української греко-католицької церкви 9,5
- Римсько-католицької церкви 1,1
- іншої 2,0
- не вважаю себе прибічником жодної з конфесій 24,8

Розподіл відповідей на запитання **“Хто, на Вашу думку, найбільше винен у тому, що відбулося повномасштабне вторгнення російських військ в Україну?”**, у %

	Лютий 2023 р.	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
українська влада на чолі із Зеленським	1,5	2,9	2,6
українські державні діячі за всі роки незалежності	не було у списку	7,1	5,7
російська влада на чолі з Путіним	72,0	59,8	54,1
США, Європейський Союз, НАТО	3,1	1,8	3,2
усі перелічені вище	13,7	20,3	24,1
ніхто не винен, так фатально склалися обставини	1,4	1,3	0,7
інша думка	1,9	3,1	3,8
важко відповісти	6,4	3,7	5,8

Довідково. У 2022 р. розподіл відповідей на запитання **“Хто, на Ваш погляд, найбільше винен у тому, що сьогодні виникла загроза повномасштабного вторгнення російських військ в Україну?”** був таким (у %):

- українська влада на чолі із Зеленським3,8
- російська влада на чолі з Путіним.....46,4
- США, Європейський Союз, НАТО.....8,1
- усі перелічені вище24,4
- ніхто не винен, бо такої загрози немає.....4,7
- інша думка1,5
- важко відповісти.....11,0

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Західний регіон	Центральний регіон	Східний регіон	Південний регіон
українська влада на чолі із Зеленським	2,6	2,4	2,8	3,0
українські державні діячі за всі роки незалежності	7,4	4,8	6,6	3,7
російська влада на чолі з Путіним	61,3	48,7	55,9	54,1
США, Європейський Союз, НАТО	0,4	3,9	4,8	3,0
усі перелічені вище	19,2	27,2	24,5	23,0
ніхто не винен, так фатально склалися обставини	0,7	0,9	0,7	0,0
інша думка	0,7	8,0	1,4	0,7
важко відповісти	7,7	4,1	3,4	12,6

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18-19 років	30-55 років	56 років і старше
українська влада на чолі із Зеленським	2,9	2,0	3,1
українські державні діячі за всі роки незалежності	7,1	6,3	4,3
російська влада на чолі з Путіним	65,4	52,3	49,6
США, Європейський Союз, НАТО	0,4	2,8	5,2
усі перелічені вище	14,2	25,2	28,6
ніхто не винен, так фатально склалися обставини	1,3	0,2	0,9
інша думка	5,0	4,5	2,4
важко відповісти	3,8	6,7	5,9

Розподіл відповідей на запитання *“Якби війну можна було завершити просто зараз, яка з перелічених нижче умов укладення миру була б для Вас прийнятною”* (у %):

	Вересень 2023 р.	Вересень 2024 р.
повна і безумовна капітуляція країни-агресора, виплата нею компенсацій та репарацій за завдану шкоду в повному обсязі	42,0	31,9
повернення до державних кордонів 1991 року, включно з Донбасом і Кримом	25,1	27,3
припинення вогню та відведення військ обох сторін від лінії зіткнення	10,9	14,6
повернення під український контроль територій, окупованих після 24 лютого 2022 року	9,2	11,5
перетворення нинішньої лінії зіткнення на державний кордон з країною-агресором, якщо це відкриє шлях для вступу України до НАТО і ЄС	2,9	4,8
інше	0,5	1,0
важко відповісти	9,4	8,8

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
повна і безумовна капітуляція країни-агресора, виплата нею компенсацій та репарацій за завдану шкоду в повному обсязі	37,3	35,9	25,9	20,7
повернення до державних кордонів 1991 року, включно з Донбасом і Кримом	19,6	25,0	39,3	25,2
припинення вогню та відведення військ обох сторін від лінії зіткнення	7,4	16,5	14,5	23,0
повернення під український контроль територій, окупованих після 24 лютого 2022 року	17,0	10,0	7,2	14,8
перетворення нинішньої лінії зіткнення на державний кордон з країною-агресором, якщо це відкрис шлях для вступу України до НАТО і ЄС	7,0	5,9	2,4	2,2
інше	0,7	1,5	0,3	1,5
важко відповісти	11,1	5,2	10,3	12,6

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
повна і безумовна капітуляція країни-агресора, виплата нею компенсацій та репарацій за завдану шкоду в повному обсязі	31,7	32,5	31,4
повернення до державних кордонів 1991 року, включно з Донбасом і Кримом	29,6	26,2	27,4
припинення вогню та відведення військ обох сторін від лінії зіткнення	12,9	13,0	17,5
повернення під український контроль територій, окупованих після 24 лютого 2022 року	11,7	12,2	10,6
перетворення нинішньої лінії зіткнення на державний кордон з країною-агресором, якщо це відкрис шлях для вступу України до НАТО і ЄС	2,9	5,5	5,2
інше	1,3	0,8	1,2
важко відповісти	10,0	9,9	6,6

Розподіл відповідей на запитання **“Яку з наведених нижче думок щодо військової операції Збройних Сил України в Курській області Російської Федерації Ви поділяєте найбільшою мірою”** (у %):

- це переломний момент у війні, який зміцнив позиції України..... **30,9**
- ця операція нічого не змінила в ході війни **23,9**
- ця операція ослабила позиції України **12,4**
- важко відповісти **32,3**
- мені це байдуже..... **0,6**

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
це переломний момент у війні, який зміцнив позиції України	36,2	32,6	23,1	31,1
ця операція нічого не змінила в ході війни	19,6	24,8	24,5	28,1
ця операція ослабила позиції України	7,4	13,0	10,7	23,7
важко відповісти	36,5	29,3	41,0	14,8
мені це байдуже	0,4	0,2	0,7	2,2

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
це переломний момент у війні, який зміцнив позиції України	35,8	29,4	29,8
ця операція нічого не змінила в ході війни	22,1	27,0	21,3
ця операція ослабила позиції України	9,6	14,4	11,6
важко відповісти	31,3	29,2	36,4
мені це байдуже	1,3	0,0	0,9

Розподіл відповідей на запитання *“Чи згодні Ви з наведеними нижче судженнями щодо ментального здоров’я”* (у %):

- *Відколи розпочалося повномасштабне російське вторгнення, ментальне здоров’я моїх близьких і знайомих значно погіршилося*

цілком згоден	37,8	81,0
скоріше згоден	43,2	
скоріше не згоден	8,1	10,7
зовсім не згоден	2,6	
важко відповісти	8,3	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	84,9	79,8	75,2	89,6
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	9,5	11,3	12,8	6,7
важко відповісти	5,5	8,9	12,1	3,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	83,8	82,9	77,1
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	10,0	10,5	11,3
важко відповісти	6,3	6,5	11,6

- *За час повномасштабного російського вторгнення ми вже навчилися не втрачати голову, стримувати свої емоції*

цілком згоден	15,8	59,8
скоріше згоден	44,0	
скоріше не згоден	20,3	29,9
зовсім не згоден	9,6	
важко відповісти	10,3	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	63,1	51,0	61,0	80,0
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	29,6	36,8	27,2	13,4
важко відповісти	7,4	12,2	11,7	6,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	67,4	57,6	57,9
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	26,4	32,4	29,0
важко відповісти	6,3	9,9	13,0

• *Під час війни не варто думати про ментальне здоров'я, є важливіші справи*

цілком згоден	7,5	25,1
скоріше згоден	17,6	
скоріше не згоден	34,0	63,7
зовсім не згоден	29,7	
важко відповісти	11,2	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	27,7	23,1	20,7	37,0
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	68,3	62,6	62,1	61,4
важко відповісти	4,1	14,3	17,2	1,5

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	20,8	24,9	27,9
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	72,0	64,9	57,4
важко відповісти	7,1	10,1	14,7

• *Багато горя було в українській історії, і люди справлялися з ним самотійно, без психологічної допомоги*

цілком згоден	14,9	48,0
скоріше згоден	33,1	
скоріше не згоден	20,9	33,1
зовсім не згоден	12,2	
важко відповісти	18,9	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	54,7	37,9	51,9	60,8
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	33,2	37,3	26,0	34,0
важко відповісти	12,2	24,8	22,1	5,2

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	36,2	48,6	54,0
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	41,6	32,7	28,6
важко відповісти	22,1	18,7	17,3

• *Усім військовим, які брали участь у бойових діях, потрібна спеціалізована психологічна допомога*

цілком згоден	51,7	86,3
скоріше згоден	34,6	
скоріше не згоден	5,6	6,3
зовсім не згоден	0,7	
важко відповісти	7,5	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	82,6	89,1	80,2	97,1
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	8,1	3,8	10,7	1,4
важко відповісти	9,3	7,2	9,0	1,5

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	86,2	87,8	84,6
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	4,2	6,5	7,1
важко відповісти	9,6	5,7	8,3

- *За час війни в українців зростає потреба у психологічних знаннях*

цілком згоден	33,7	80,3
скоріше згоден	46,6	
скоріше не згоден	5,1	6,9
зовсім не згоден	1,8	
важко відповісти	12,8	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	80,0	80,4	73,3	94,8
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	5,6	8,5	7,6	2,9
важко відповісти	14,4	11,1	19,0	2,2

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	86,6	80,9	75,8
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	3,4	8,1	7,5
важко відповісти	10,0	11,0	16,6

- *Головний показник професійності психолога – його популярність серед клієнтів*

цілком згоден	15,0	42,2
скоріше згоден	27,2	
скоріше не згоден	22,7	37,8
зовсім не згоден	15,1	
важко відповісти	20,0	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	49,5	38,5	37,2	51,1
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	30,6	40,2	38,5	42,2
важко відповісти	19,9	21,3	24,3	6,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	47,5	42,6	38,7
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	35,8	40,6	35,6
важко відповісти	16,7	16,8	25,7

• Психологічну просвіту, що вчить дітей і дорослих піклуватися про власне ментальне здоров'я, необхідно включати до освітніх програм

цілком згоден	35,0	76,2
скоріше згоден	41,2	
скоріше не згоден	5,9	8,4
зовсім не згоден	2,5	
важко відповісти	15,3	

У регіональному розрізі:

	Макрорегіони			
	Західний	Центральний	Східний	Південний
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	84,4	77,8	59,2	91,1
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	5,2	8,9	13,5	2,2
важко відповісти	10,4	13,3	27,3	6,7

У віковому розрізі:

	18–29 років	30–55 років	56 років і більше
згоден (цілком згоден + скоріше згоден)	78,7	78,9	71,8
не згоден (скоріше не згоден + зовсім не згоден)	5,9	9,1	9,0
важко відповісти	15,4	12,0	19,2